

fremhæver, hvorledes Tyskland ganske har holdt op med at interessere sig for Donau-Landene og spørger: »Er det sandt, at Bismarck saaledes har tilkøbt sig Wiener-Kabinettets Taushed i Spørgsmaalet om Slesvig og Prager-Traktaten«? M. des Michels havde her fat i en Traad, som fører lige frem til Paragraffens Ophevelse i Forbindelse med Orientpolitiken i Foraaret 1878.

Der kan samtidig være Anledning til at henlede Opmærksomheden paa de amerikanske Aktstykker til Oplysning om de senere vestindiske Salgsforhandlinger, der er fremkommen i *Papers Relating to the Foreign Relations of the United States* for 1926. De giver en hel Del Enkeltheder om den finansielle Side af Sagen, viser tydelig, hvordan Købelysten melder sig hver Gang Washington-Regeringen staar eller har staaet overfor maritime Problemer: Borgerkrigen, Krigen med Spanien 1898, den store Krig og indeholder et Par pudsige Oplysninger om dilettantisk Udenrigspolitik og privat Diplomati paa dansk Side, men om de dybere Grunde til vore Regeringers skiftende Salgstilbøjeligheder faar man intet at vide, selv om den tyske Verdensmagt under Tiden toner frem dog mest i Amerikanerens Forestillinger. Og ogsaa en Bog som Soren J. M. P. Fogdall: *Danish American Diplomacy 1776—1920* (University of Iowa Studies First Series No 64) er for det vestindiske Spørgsmaals Vedkommende ganske værdiløs ud over nogle Literaturreferencer.
E. M.

Zeitschrift für osteuropäische Geschichte, der grundlagdes 1910, standsede 1914, men der er nu af tyske Lærde gjort Forsøg paa at kalde det til Live. Det skal ikke være et ensidigt tysk Tidsskrift, men bestaa ved Samvirken af kyndige fra alle Lande og være absolut upolitisk og objektivt. Østevropa defineres som det gamle russiske Rige med Finland, Estland, Lifland, Lithauen og Polen. Blandt de foreliggende to første Hefters Bidrag bemærkes en Artikel af Hans Jonas: »Die Entwicklung der Geschichtsforschung in der Sovet Union seit dem Ausgang des Weltkrieges« og svarende dertil »Die russische Geschichtswissenschaft in der Emigration« samt en Oversættelse af Loven om Arkivforvaltning i RSFSR af 28. Januar 1929. Normannerspørgsmaalet berører A. Pogodin i sin Artikel: »Der Bericht der russischen Chronic über die Gründung des russischen Staates«.

Videnskabernes Selskab har for Aaret 1931 udsat følgende Opgave: En Fremstilling af Birkernes Historie i Danmark, sær-

lig deres administrative og sociale Betydning i det 16. og 17. Aarhundrede indtil Enevældens Indførelse. — Indleveringsfrist 31. Oktober 1932. Prisen er Selskabets Guldmedaille samt en Præmie paa 1000 Kr.

Som det var at vente, har man fra slesvig-holstensk Side ønsket at fejre 100 Aarsdagen for Uwe Jens Lornsens politiske Optræden. Som et saadant Mindeskraft maa man betragte den i alle Henseender mønsterværdige Udgave af *Uwe Jens Lornsens Brieve an seinen Valer* (Breslau 1930), besørget af Realskolebestyrer Wilhelm Jessen fra Westerland paa Sild i Forbindelse med Dr. Ernst Hoffmann fra Statsarkivet i Kiel. En Del af Brevene har tidligere været trykt og er blevet benyttet af K. Jansen i hans Biografi af Lornsen. Størsteparten er dog ganske nye. Samlingen, der naar fra 1811 til 1837, er kun at betragte som et Udvalg, idet mange af Brevene ikke egnede sig til Udgivelse og følgelig er udeladt. Dog kunde denne Nedskæring af Stoffet sikkert uden Skade være foretaget langt stærkere.

De fremlagte Breve kan ikke siges at bringe væsentlig nyt til Forstaaelse af Lornsens Personlighed, og de indeholder ikke meget af almindelig Interesse. Hist og her findes der dog karakteristiske Træk, som uddyber Billedet og kaster Lys over den unge Lornsen, saaledes at man bedre forstaar Manden.

Mest Interesse knytter der sig til Brevene fra Studenteraarene i Kiel og især i Jena. Vi faar ikke meget at vide om hans Deltagelse i Studenterlivet, men vi aner, paa hvilken Side han har staaet. Her er hans Stræben bleven højere: han har faaet en Idé at arbejde for, nemlig Friheden i dens fulde Udstrækning, uden hvilken intet stort, sandt eller smukt kan blive til Liv eller vedblive at leve. Naar vi ikke faar noget nærmere at vide om Lornsens Deltagelse i det politiske Studenterliv, er Aarsagen vel den, at den politiserende Student ikke har vovet at fortælle sin strenge Fader, hvor optaget han var af Idéer og Forhold, som laa ganske udenfor den tørre Jura. Ret tidlig føler han sig utilfreds med det bundløse juridiske Studium. Han længes efter at komme ud i det praktiske Liv, og han er villig til at forlade Jena, hvis han kan føre Friheden til Sejr i fremmed Land, men allerhelst i Fædrelandet. Fra Tid til anden fattede han forskellige fantasifulde, men dødfødte Planer, som han i ungdommelig Begejstring forelagde sin gamle Fader. Først gik disse ud paa at udvandre til Haiti for at hjælpe med til at opbygge en konstitutionel Negerstat, senere, da han som praktiserende Advokat sad i Oldesloe, agtede han at slutte sig til den Skare af

græker-begejstrede unge Europæere, som drog ud for at kæmpe mod det tyrkiske Voldsherredomme.

Brevene fra Lornsens Københavnertid er magre. Kun sjældent faar vi noget at vide om Forholdene indenfor Regeringen. Ingen Kritik af det enevældige System, som han dog havde Betingelser for at studere paa første Haand, intet der kan forklare hans pludselige og voldsomme Optræden i Efteraaret 1830. Fra denne Tid giver Brevene absolut intet. Naar han endelig skriver, er det en lang og trist Sygehistorie. Vi følger Lornsen paa hans Rejse til Brasilien. Med Interesse studerer han Begivenhederne hjemme. Ved Offentliggørelsen af Stænderforfatningen udstøder han et Lettelsens Suk: saa har jeg da ikke levet ganske forgæves, en interessant Udtalelse, der tydelig viser, hvorledes Lornsen betragtede sig selv og Rækkevidden af sin politiske Indsats. Med Afslutningen af sin Bog om Unionsforfatningen betragtede han sin Livsgerning som endt; de sidste Breve tegner Billedet af et Menneske, som ikke har Kraft til at leve længere, og for hvem Døden er en Befrier.

De offentliggjorte Breve tegner tydeligt den unge Friser med de stærke Følelser og den store Kærlighed til Hjemmet, den begejstrede Student og urolige Embedsmand, der er besjælet af Ønsket om at udføre en Bedrift, en Personlighed, der indeholder rige Muligheder, men mangler den Ligevægt i Sindet, som betinger en rolig og harmonisk Udvikling. *Harald Jørgensen.*

Af interesserede læsere er jeg blevet gjort opmærksom på et par små unøjagtigheder i min afhandling *om Forholdet imellem Saksens og Knytlingasagas Fremstilling af Danmarks Historie 1146—1187*, hvorved der kastes et mindre gunstigt lys over nøjagtigheden af Knytlingasagas beretninger.

I nærværende bind s. 167 l. 12—15 refereres sagaens ord om at Valdemar landede på Rygen Hvidesøndag og vandt borgen Arkon, og der tilføjes i en parentes, at Hvidesøndag, 3: 1. Søndag efter Påske, ikke passer særlig godt med Saksens beretning. Ved en tankeløshed fra min side er sagaens hvítasunnudagr blevet gengivet ved første Søndag efter Påske efter dansk sprogbrug; bankier D. B. Adler har med rette gjort mig opmærksom på, at ordet på islandsk (ligesom på engelsk) betegner Pinsedag. Denne faldt 1169 på 8. Juni, altså en uge før Arkons indtagelse på St. Vitus' dag, og hermed bortfalder altså helt den tilsyneladende uoverensstemmelse mellem sagaen og Sakse på dette punkt. (Hvis man derimod med Helmold sætter Rygens erobring til 1168,